

jaarverslag 2006

Ecomare, Maritiem & Jutters Museum, Oudheidkamer

De afgeleverde verslagen van de activiteiten van de Stichting Texels Museum, Maritiem & Jutters Museum en de Oudheidkamer zijn te downloaden op de website van de Stichting Texels Museum.

Ecomare, het Maritiem en Jutters Museum en de Oudheidskamer vormen samen de Stichting Texels Museum, met als doel een bijdrage te leveren aan de instandhouding en/of het herstel van natuur- en cultuurwaarden in het waddengebied en de Noordzee, met een accent op Texel. Ecomare legt hierbij de nadruk op de natuur en Maritiem en Jutters Museum en Oudheidkamer op de cultuur van het gebied.

organisatie
Bij de hele stichting werkten in 2006 102 medewerkers, verdeeld over 52 fte. Bij het Maritiem en Jutters Museum waren het 17 betaalde medewerkers (8,4 fte) en een tiental vrijwilligers. Bij de Oudheidkamer zijn 17 vrijwilligers actief en 0,75 fte betaalde coördinatie. Ecomare heeft 85 medewerkers verdeeld over 43 fte. Er werd een functiewaarderingsonderzoek uitgevoerd, vervolgens werd een nieuw functiegebouw opgezet en is aansluiting gezocht bij de cao van de Verzelfstandigde Rijksmusea (vrm). De bijdrage van de Ondernemingsraad was hierbij van groot belang. De or had regelmatig overleg met de directie en een keer met het bestuur van de Stichting.

bestuur
Het algemeen bestuur van de Stichting Texels Museum kwam twee keer bijeen voor strategische discussies over beleid, de jaarrekening en de begroting. Dagelijks bestuur en directie kwamen maandelijks bijeen. Samenstelling van het bestuur en directie per 31-12-06: Rob Wortel *voorzitter*, Ir Ineke Hin *lid*, Drs Henk Dessens *lid*, Ir Diederik Samsom *lid*, Henk Hilstra *lid*, Ir Just van den Broek *algemeen directeur stm* en *directeur Ecomare*, Drs Anton Hurkens *adjunct directeur Ecomare*, Drs Esther Bánki *directeur Maritiem & Jutters Museum* en *Oudheidkamer*

financiën
Naast de inkomsten van bezoekers en donateurs droegen ook anderen in geld of natura bij aan speciale en reguliere projecten: Biblionet, Camineo, Draisma/Dijkstra, cpo Mosselcultuur, Duitse ambassade te Den Haag, Gemeente Texel, Curtis 1000, Hebrutex Oudeschild, Leader+, Ministerie van Lnv, Naturalis, Natuurmonumenten, Peter Zuidhoek, Prins Bernard Cultuur Fonds, Provincie Noord-Holland, Search Result, Staatsbosbeheer, Stichting de Reede van Texel, Unit 4 Agresso, Teso, vsbfonds, Yves Rocher. Dank hiervoor.

baten
stichting Texels Museum, totaal 3.750.000 euro

bestedingen
2006 stichting Texels Museum, totaal 3.750.000 euro

bezoekers
Het aantal bezoekers van Ecomare steeg dit jaar tot boven de 300.000. Meer dan de helft van hen bezocht ook de expositie over het nationaal park Duinen van Texel. Een op de vijf bezoekers, zo'n 60.000 mensen, vroeg informatie bij de receptie van Ecomare, de natuur-*vvv* van Texel. Ruim 35.000 mensen (scholen, groepen en individueel) namen via Ecomare deel aan een excursie in het nationaal park of op het wad. De excursies werden verzorgd door Ecomare, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Waddenvereniging en *ivn*. In 2006 had Ecomare 7.500 donateurs, bijna 1000 meer dan in 2005. Voor hen organiseerden we een 'vrienden-dag' en zij ontvingen 2 keer het nieuwe Ecomare (nieuws) bericht en een deel van hen ook de maandelijkse email nieuwsbrief. De omzet van het restaurant steeg met 7% ten opzichte van 2005 naar 1,72 euro per bezoeker. De nieuwe ijs-machine was een aanwinst. De winkel stemde haar producten af op een veelzijdig publiek en vond een goede balans tussen fun, educatief, goedkoop en wat duurder. Het assortiment had te maken met Ecomare, Texel, natuur en droeg bij aan een positieve herinnering aan Ecomare. Voor de promotie van Ecomare werden oa. advertenties, stoppers, posters, folders, persberichten, lezersacties en artikelen ingezet. In de landelijke media deed Ecomare het goed: 13 maal op tv, 22 maal op de radio, 63 maal in een krant en nog 56 maal via een ander medium in de vrije publiciteit.

zeehonden
In 2006 ving Ecomare 15 gewone zeehonden en 17 grijze zeehonden op en zette, samen met de overblijvers van 2005, 6 gewone en 23 grijze zeehonden uit. Twee dieren gingen naar het onderzoekstation van Seamarco in Zeeland. De vliegtuigtellingen van Wageningen Imares laten de laatste jaren een toename van het aantal zeehonden zien. Er zijn nu ruim 6000 gewone zeehonden en zo'n 1800 grijze zeehonden in onze Waddenzee. De groei van het aantal grijze zeehonden komt vooral door immigratie vanuit Schotland.

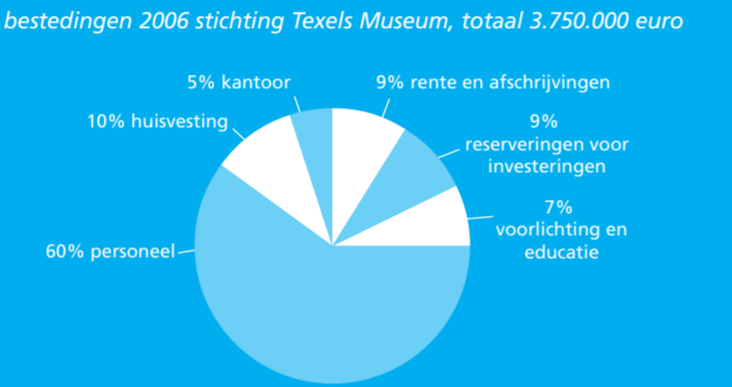
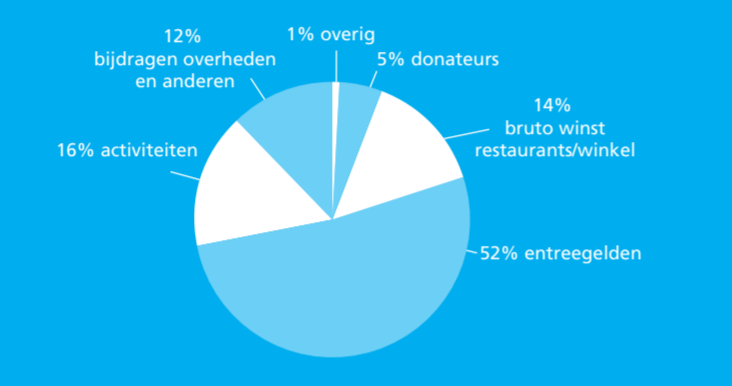
vogels
Dit jaar ving Ecomare 293 vogels (54 verschillende soorten), waarvan 30 olieslachtoffers. De samenwerking met andere kustasielen op het gebied van de vogelopvang wordt steeds beter. Het landelijke draaiboek voor olievogelopvang bij een grote ramp wordt opgesteld door Rijkswaterstaat en is in 2007 klaar.

bruinvissen
Het aantal van 47 aangespoelde dode bruinvissen was bijna een verdubbeling ten opzichte van 2005. Uit onderzoek bleek dat meer dan de helft van de dieren verdrinken was, waarschijnlijk verstrikt in zgn. staand want visnetten. Ecomare organiseerde een symposium over gestrande zeedieren met sprekers van het *nioz* en Wageningen Imares.

museum
De tentoonstelling *Spoken in Zee* opende met bijbehorend boekje dat in de winkel te koop is. Samen met het *nioz* werd een film gemaakt over het onderzoek naar koude koralen in de Noordzee

financiën
Naast de inkomsten van bezoekers en donateurs droegen ook anderen in geld of natura bij aan speciale en reguliere projecten: Biblionet, Camineo, Draisma/Dijkstra, cpo Mosselcultuur, Duitse ambassade te Den Haag, Gemeente Texel, Curtis 1000, Hebrutex Oudeschild, Leader+, Ministerie van Lnv, Naturalis, Natuurmonumenten, Peter Zuidhoek, Prins Bernard Cultuur Fonds, Provincie Noord-Holland, Search Result, Staatsbosbeheer, Stichting de Reede van Texel, Unit 4 Agresso, Teso, vsbfonds, Yves Rocher. Dank hiervoor.

baten
stichting Texels Museum, totaal 3.750.000 euro

die draaide in de filmzaal van Ecomare met een mini expositie erbij. De oceaancollectie, bijna 100 schilderijen van alle walvissoorten ter wereld van fijnschilder Rob van Assen, werd aangeschaft. De nationaal parkzaal werd uitgebreid met *Storm in de Slufter*, waar het publiek kan zien, horen en voelen hoe de Slufter vol loopt bij noordwesterstorm. Het jaar eindigde met brand. Kortsluiting in een versterker zorgde voor brand met een enorme rookontwikkeling waardoor zelf blussen niet meer ging. Gelukkig was de brandweer er snel. De dagen erna waren diverse schoonmaakploegen aan de slag om alles af te soppen en de rooklucht te verdrijven. Een deel van de tentoonstelling *Leven op een eiland* werd afgesloten voor publiek en er werd een tijdelijke 'brandexpositie' ingericht.

natuur- en milieueducatie
Duizenden scholieren van het basis-, voortgezet- en hoger onderwijs, waaronder ook veel buitenlandse scholen, deden een programma bij Ecomare, op het wad of in de Slufter. Daarnaast werd gewerkt aan diverse projecten. Bij *Expert in de klas* konden scholieren live vanuit hun klas meekijken met een expert van Ecomare of Naturalis en hem het hemd van het lijf vragen. Samen met *nioz*, Vogelbescherming, *wldz*oekers en Natuurmonumenten werd een landelijk trekvogelproject opgezet, met bijbehorende website vogeltrackers.nl. Er liep een speciaal natuurprogramma voor allochtone groepen. Het lespakket *Texelse geschiedenis* kreeg een prijs van het ministerie van oc&w en voor de *ivn* werd een natuur-doe-kaartenset en een scheurkalender over biodiversiteit ontwikkeld.

digitale voorlichting
Aan Biblionet in Groningen leverde Ecomare de natuurinformatie over het Waddengebied voor hun nieuwe virtuele bibliotheek waddenewater.eu. Ook de websites van zeeinzicht, interwad en eigen website van Ecomare werden gevoed met nieuwe digitale natuurinformatie. De website www.ecomare.nl werd bezocht door 130.000 bezoekers. Met de nieuwe digitale duingidsen, kleine handcomputertjes te huur bij de receptie van Ecomare, konden bezoekers verschillende wandelingen maken of lessen in het duinpark volgen.

samenwerking
De Stichting Waddencentra werd opgericht, een samenwerkingsverband van Ecomare, het Centrum voor Natuur en Landschap op Terschelling, De Noordwester op Vlieland, Natuurmuseum Ameland en bezoekerscentrum Schiemonnikoog. Verder is samengewerkt met ondermeer Animo Alkmaar, Artis, De Lieuw, De Noordzee, Duinbehoud, Gemeente Texel, Groene Poolster, Hei- en Boeicop, Historische Vereniging Texel, Internationaal Vrouwencentrum Den Helder, International Wadden Sea School, *ivn*, Joost Dourlein-kazerne, Kustvereniging, Maartenshuis, Museon, nationaal park Lauwersmeer, nationaal park Oosterschelde, Naturalis, Natuurmonumenten, *NET*, *nioz*, Noorderhaven, ProSea, Scheepvaartmuseum, Schutzstation Wattenmeer, Staatsbosbeheer, *TEMA*, Texelse basis-scholen, TX10, Veldwerk Nederland, Vogelbescherming, *vvv* Texel, Waddenvereniging, Wageningen Imares, *wldz*oekers.

Maritiem & Jutters Museum tranen, stinkebonken en VOC

bezoekers
In 2006 werd het Maritiem en Jutters Museum bezocht door 59.133 mensen, een daling ten opzichte van de 64.541 in 2005. Vanaf begin mei t/m eind september vonden er op dinsdagen, woensdagen, donderdagen, vrijdagen en zaterdagen weer verschillende activiteiten en demonstraties op het (buiten)terrein van het Maritiem & Jutters Museum plaats: touwslaan, schiepje-in-fles, schiemannen (touwwerk), visroken, nettenboeten, het bouwen van modelschepen uit de 17de eeuw en smeden. Tevens werden door vrijwilligers de huisjes bemand. Het educatieaanbod van het museum is de afgelopen jaren verder uitgebreid. Het is mogelijk om niet alleen een juttersverhaal of een rondleiding op Fort de Schans te boeken, maar ook een *voc* verhaal, ondersteund door de maquette of een gecombineerd bezoek aan museum en Fort de Schans.

nieuw maquettegebouw
In 2004 is door de Grontmij, in opdracht van de gemeente Texel een haalbaarheidsstudie uitgevoerd om te komen tot een passend onderkomen voor de maquette van de Rede van Texel. In 2005 door de gemeente Texel en het Maritiem & Jutters Museum een dag georganiseerd waarop zes geselecteerde architectenbureaus visie-presentatie hebben gegeven over hun aanpak van de (nieuw)bouw voor het Maritiem & Jutters Museum. Mecanoo architecten uit Delft is gevraagd het definitieve schetsontwerp te maken. In oktober 2006 is met een vertegenwoordiging van het dorp, gemeente en museum een bijeenkomst georganiseerd n.a.v. het schetsontwerp. De opmerkingen die toen gemaakt zijn en alleen gaan over de buitenkant van het gebouw, worden verwerkt in een nieuw schetsontwerp.

tentoonstellingen
Wonen en werken in Oudeschild 1900-1930
De afgelopen jaren ontstond op het buitenterrein van het Maritiem & Jutters Museum een echt buitenmuseum De smidse, scheepstimmerwerkplaats en de vissershuisjes geven een beeld van het leven, wonen en werken in een Texels (vissers)dorp dat haar brood verdiende dankzij Wadden- en Noordzee. De eerste 2 vissershuisjes zijn in 2005 geopend en ingericht met in de loop der jaren verzamelde inventarissen. Het derde huisje is eind 2006 geopend.

Met visje Biem door het maritiem
Horen, ruiken, voelen, zien en doen! Museumtocht voor jonge kinderen. Kinderen leren spelenderwijs iets over de verschillende thema's van het museum. Deze museumtocht is verdeeld in 6 verschillende thema's: Onderwaterarcheologie; Jutterrij; Texelse veerboot (reso); Reddingswezen; Visserij en de *voc*.

Berichten uit zee. Flessenpostcollectie van Cor Ellen 1950-2003

Verlengd tot maart 2006

Water, wind en golven

In Molen de Traanroeier was een fototentoonstelling over het 25 jarige bestaan van het Maritiem & Jutters Museum te zien.

Tricolor

De tentoonstelling kwam tot stand i.s.m. het Nationaal Sleepvaart Museum te Maassluis over het ruimen en juten van de Tricolor.

Kunst in flessenpost

Kunst gemaakt door Ineke Kuiper, Patrick Tanghe, Souwie Duinker, Henk Noorlander en Caroline Serton voor de Stichting Orgelfront.

Het volledige museum

Een onderzoek met artistieke middelen naar de vondst van Russische films uit de jutterscollectie van het museum, door Studio 'bigger than life' uit Stuttgart.

Voor traan, vet en stinkebonken; walvisvangers van Texel

Een tentoonstelling over de relatie van Texel of Texelaars met walvissen en de walvisvaart. Van vroeger tot nu, van levende tot dode walvissen, van kunst tot stinkebonken. Deze tentoonstelling is een selectie uit de bijzondere walvissen- en walvisvaartcollectie van Adrie en Ineke Vonk uit Oudeschild, opgebouwd na ruim twintig jaar verzamelen en reizen.

De afgeleverde verslagen van de activiteiten van de Stichting Texels Museum, Maritiem & Jutters Museum en de Oudheidkamer zijn te downloaden op de website van de Stichting Texels Museum.

Oudheidkamer sinds 1599

De Oudheidkamer is het kleinste museum dat de Stichting Texels Museum beheert, in het centrum van Den Burg in een van de oudste huizen (1599) van het eiland. De Oudheidkamer verzamelt en toont objecten die afkomstig zijn van Texelse families. De collectie wordt op de benedenverdieping gepresenteerd voor middel van in Oud-Hollandse stijl ingerichte kamers. Het suggereert een huis zoals dat eind negentiende begin twintigste eeuw werd bewoond door een Texelse familie. Op de zolderverdieping worden de tijdelijke exposities getoond. De besloten tuin van de Oudheidkamer is de kleinste openbare kruidentuin van Nederland. De publiekstaken worden uitgevoerd door vrijwilligers. Het museum was in 2006 geopend van 1 april t/m 31 oktober en tijdens de kerstvakantie.

activiteiten
Ook in 2006 deed de Oudheidkamer mee aan Open Monumenten-dag. In de Oudheidkamer was een speciaal programma voor deze dag bedacht: De Oudheidkamer en de tuin waren gratis toegankelijk. Ruim driehonderdvijftig bezoekers bezochten het museum. De gehele dag waren medewerkers aanwezig in zowel het huis als in de tuin om vragen te beantwoorden en rond te leiden.

bezoekers
Het aantal bezoekers in 2006 bedroeg 5.917 en er werden 3 huwelijken gesloten. De Oudheidkamer was in 2006 ook zaterdag en zondag geopend van 14.00-16.00 uur.

foto zeehond Ecomare, Salko de Wolf schilderij P.J. Schotel (1808-1865), 'Zeegezicht bij Texel, met loodsvaartuig omstreeks 1835' olieverf op doek collectie/foto Maritiem & Jutters Museum, Patrick Piersma druk Koopmans' drukkerij vormgeving Cunera Joosten

samenwerking

Met de andere Texelse musea, Ecomare, de Oudheidkamer, het Agrarisch en Wagen Museum, het Luchtvaartmuseum en voor het eerst met Flora werd samengewerkt op het gebied van promotie in het bijzonder voor de Combikaart en Rabokaart, op het gebied van educatie en op het gebied van gemeentelijk museumbeleid. Verder werd samengewerkt met de Stichting tot Behoud van Molen de Traanroeier, de Historische Vereniging Texel, de gemeente Texel, Natuurmonumenten Texel, de Dorpscommissie Oudeschild, de Ondernemersvereniging Oudeschild en met het Nederlands Instituut voor Scheeps- en onderwaterArcheologie (nisa) in Lelystad

bijzondere publiciteit
In oktober werden door de Hongaarse zender *DUNA* tv opnamen gemaakt in het museum. De opname zijn gebruikt in een documentaire over Nederlands-Hongaarse relaties. Deze betrekkingen komen o.a. naar voren in het verhaal van de bevrijding van 26 Hongaarse protestantse predikanten die galeien waren van de onderkoning van Napels. In opdracht van de Staten Generaal bevrijdde Michiel de Ruyter in 1676 deze predikanten. In het kader van 2007 admiraal Michiel de Ruyter jaar wordt dit verhaal ook opgenomen in de documentaire.

promotie
In de ontvangsthhal van de Passantenhaven in Oudeschild huurde het museum advertentieruimte op de daar opgestelde banners. Bij de Waddenhaven is een informatiebord geplaatst over het Maritiem & Jutters Museum. Betaalde vermeldingen verschenen o.a. in de *Kidsgids*, *het Schoolreismagazine*, *Werkweek*, *Museumgids voor de Kop van Noord-Holland*. Op Texel werd o.a. geadverteerd in *Texeltourist*, *Tourist tv*, in de mappen van de grote vakantieparken en op een plattegrond van Texel. Het groepsbezoek/bezoek van scholen is in 2006 niet gedaald tegenover 2005. De mogelijkheid om bezoekers van EcoMare door middel van een kortingsbon te attenderen op het bestaan van het Maritiem en Jutters Museum werd ook in 2006 gecontinueerd. 4.982 volwassenen en 1.734 kinderen maakten van deze kortingsbon gebruik.

stuurgroep
Het Maritiem & Jutters Museum wordt geadviseerd door een Stuurgroep. In de Stuurgroep hebben vertegenwoordigers van het dorp Oudeschild, *DETv* (De Texelse Visserijvereniging), duikclub Texel, Stichting Texels Museum en Historische Vereniging Texel zitting. De stuurgroep vergaderde niet in de verslagperiode, maar was aanwezig bij alle bijeenkomsten georganiseerd m.b.t. de nieuwbouw van het museum. Samenstelling Stuurgroep per 1 januari 2006: Mw. A. van Atteveldt *Duikclub Texel*, A. Schaatsenberg *dorp Oudeschild*, P. van der Vis *DETv*, C. de Wolf *Historische Vereniging Texel*

molen de Traanroeier
Sinds 2001 is de Molen de Traanroeier door de gemeente Texel aangewezen als locatie voor huwelijken en partnerschappen. In 2006 werden tien huwelijken afgesloten. Op zaterdag 13 mei was molen de Traanroeier in het kader van Landelijke Molendag gratis toegankelijk van 10.00 tot 16.00 uur. Daarnaast was de molen op Open Monumentendag (zaterdag 19 september) gratis te bezichtigen.

fort de Schans
Van begin april t/m eind oktober verzorgde het Maritiem & Jutters Museum excursies op Fort de Schans. Voor groepen was een excursie echter het hele jaar mogelijk. Zo'n 500 personen maakten van deze mogelijkheid gebruik.

De afgeleverde verslagen van de activiteiten van de Stichting Texels Museum, Maritiem & Jutters Museum en de Oudheidkamer zijn te downloaden op de website van de Stichting Texels Museum.

Oudheidkamer in 2006

onderhoud
In het verslagjaar werd in de reeds bestaande toiletruimte een nieuw toilet gebouwd voor de museummedewerkers.

tentoonstellingen
Aan mijn Waarde, Lieve man
In deze tentoonstelling staat de correspondentie van de Texelse Aagje Luijtsen centraal. Aagje leefde omstreeks 1780 en was getrouwd met Harmanus Kikkert die als stuurman voor de Verenigde Oost-Indische Compagnie voer. Deze briefwisseling werd als oorlogsbuit in het Engelse Public Record Office ondergebracht en daar door *voc*-historicus Perry Moree gevonden. De tentoonstelling geeft een prachtig beeld van het leven van een jonge vrouw in het achttiende-eeuwse Texel. Aan de hand van Aagjes brieven en op basis van gegevens over haar leven werd een wandelroute uitgestippeld. Uitgeverij Het Open Boek gaf in 2003 het boek uit: *Kikkertje lief - brieven van Aagje Luijtsen*.
Op kleine schaal
Tentoonstelling over een poppenhuis en speelgoed van vroeger, uit particuliere collectie en de collectie van de Oudheidkamer.

kruidentuin
In de Kruidentuin van het museum groeien planten die een link met het geloof (bijv. Roomse kervel), bijbelse verhalen (bijv. Lieve-Vrouw-e-bed-stro) en heiligen (bijv. Sint Jans kruid) hebben. Over deze planten is in de tuin uitgebreide informatie aanwezig.

Zeemanslied

*Het Oostlijk windje wakkert op, de zeilvlag hijst men van den top
de loodsman komt al van 't getij, hij komt aan boord, 't zij loef of lij*

*Zodra hij heeft een voet aan boord, is 't eerste wat men van hem hoort:
Kom, het anker op! Kom, het anker op!*

*Elk loopt dan met een zesmijlsvaart, en toont oprecht een zeemansaard
de handspak grijpt men met veel moed, en roept: Hoera, de wind is goed!*

*Met geestdrift gaan de zeilen op, tot boven bramzeil in den top
Adieu dan Texels Ree! Adieu dan Texels Ree!*

ecomare

Maritiem
& Jutters
Museum

Oudheidkamer
Texels